

Muutosten vuosikymmen

1990-luvulle siirryttiin vapautuneiden rahamarkkinoiden ja reippaan nousukauden kyydissä. Kun sitten maailmantalous sukelsi, Neuvostoliitto hajosi ja sen myötä Suomen idänkaupasta oli pian jäljellä vain mehukkaat muistot, muutos näkyi parin vuoden viipeellä selvästi myös kunnissa.

SKTY:n puheenjohtajana vuoden 1991 alussa aloittanut Helsingin rakennusviraston virastopäällikkö **Reijo Korhonen** kirjoitti vuoden ensimmäisen *Kunnallistekniikka*-lehden pääkirjoituksessa aiheista, jotka ovat nyt - neljännesvuosisata myöhemmin - jälleen ajankohtaisia: *”Maailmassa on parina viime vuotena koettu dramaattisempia muutoksia kuin koskaan sodan jälkeen... Raskain seuraus olisi se, että kunnat joutuisivat omien asukkaidensa lisäksi huolehtimaan myös hallitsemattomista pakolaisvirroista. Näköpiirissä on jo pitkään ollut käyttötalouden tiukkeneminen. Kunnallistekniikalle asetetaan kuin luonnostaan kovimmat säästöhaasteet... Perinteinen toimintatapa ei tällöin riitä. Uusia rahoitustapoja joudutaan myös mieltämään. Toimintoja yhtiötetään... Liikenneinvestointeihin on kehitteillä uutta lainsäädäntöä tietulleja tai vastaavia järjestelyjä ajatellen.”*

Kuntatekniikan tekijöille jyvitetiin heti aluksi ehkä vähän enemmänkin kuin oma osuus kuntatalouden sopeutustarpeesta. Rekrytoinnit lopetettiin, väkeä vähennettiin muutamassa vuodessa reippaasti luonnollisen poistuman - ja joissakin kunnissa myös irtisanomisten - avulla. Kun yksityinenkin rakentaminen väheni erittäin rajusti, moni rakennusalalle tuolloin koulutautunut vaihtoi alaa. Sen seurauksista on sittemmin kärsitty kokeneempien rakennusalan ammattilaisten puutteena tällä vuosituhanella.

Kunnissa pohdittiin kuntatekniikan palvelutuotannon organisointia ja yksityisten palvelujen laajempaa käyttöä. Yhdyskuntarakentamista keskeisesti ohjaavaa rakennuslakia uudistettiin vaiheittain, kunnes vuosikymmenen lopulla saatiin uusi maankäyttö- ja rakennuslaki. *Kunnallistekniikka*-lehdessä oli moneen otteeseen esillä huoli yhdyskuntarakenteen hajautumisesta.

Euroopan yhdentymisen vaikutti myös kuntatekniikan käytänteisiin yhteisöläinsäädännön vaikuttaessa jäsenyyden myötä kansallisiin säädöksiin. SKTY:n jäsenistöä valistettiin tulevaa EY-jäsenyyttä silmällä pitäen muun muassa julkaisemalla Eurooppa-asioista *Kunnallistekniikka*-lehden teemanumero 1/1992. Lehti uudistui tuolloin muutoinkin niin ulkoasun kuin sisällönkin osalta, kun kesällä 1991 päätoimittajaksi valittiin diplomi-insinööri **Kari Ojala**. Hän oli lehden toistaiseksi pitkäaikaisin päätoimittaja ja toimi tehtävässään vuoteen 2003 saakka.

Kunnan vastuulla olevat jätehuoltopalvelut organisoitiin vuosikymmenen aikana seudullisiin jätelaitoksiin pääosin kiristyneiden ympäristövaatimusten vuoksi ja laitokset perustivat Jätelaitosyhdistys ry:n 1996. Helsingin Viikinmäen jätevedenpuhdistamo valmistui 1994. Tampereelle puuhattiin pikaraitiotietä tarmokkaasti jo vuosikymmenen alussa ja raitiovaunujen arveltiin ajavan Hämeenkatua vielä viime vuosituhanen puolella. Tätä kirjoitettaessa hanke näyttäisi vihdoin toteutuvan.

Vuosikymmenen aikana yhdistys lähestyi useamman kerran ministeriöitä kirjeitse ja julkilausumin ja ehdotti, että osa liikenteen verotuloista kohdistettaisiin kuntien väyläverkon tarpeisiin, kunnan ja valtion vastuunjako väylänpidossa tarkistettaisiin ja kunnille myönnettäisiin oikeus periä liikenteen maksuja.

Viron itsenäistyttyä SKTY:lle avautui mahdollisuuksia vahvistaa yhteyksiä Suomenlahden eteläpuolelle. Vuoden 1994 Kunnallistekniikan päivien toinen ja kolmas päivä järjestettiin Tallinnassa ja sen lähiympäristössä. Sittemmin yhteydet vakiintuivat ja SKTY muun muassa antoi asiantuntija-apua Viron kuntatekniikan yhdistyksen perustamiseksi.

SKTY:n jäsenmäärä oli kasvanut tasaisesti vuosikymmeniä. 700 jäsenen raja saavutettiin 80-luvun puolivälissä. Pian tuon jälkeen jäsenmäärä alkoi hienoisesti laskea. Yhdistyksessä herättiin pohtimaan keinoja turvata laaja jäsenpohja. Syksyllä 1992 hallitus asetti toimikunnan selvittämään mahdollisuuksia avata jäsenyys useille muillekin kuntatekniikan tekijöille kuin teknillisen korkeakoulu- tai opistotutkinnon suorittaneille kuntien palveluksessa oleville henkilöille. Vuoden lopulla hallitus varasi ennakoivasti Kuntatekniikka-nimen tavaramerkiksi sekä lehden että koulutustilaisuuden nimenä.

Jäsenkelpoisuuden laajentamiseksi tarvittu sääntömuutos ei ollut jäsenistölle helppo asia ja sitä käsiteltiin kahdessa vuosikokouksessa. Se hyväksyttiin Vantaan vuosikokouksessa kesäkuussa 1994 ja samalla myös yhdistyksen nimi sai nykyisen muotonsa. Lehden nimi muuttui vastaavasti vuoden 1995 alussa. Sen koettiin kuvaavan aiempaa nimeä kattavammin kuntien vastuulla olevan teknisen sektorin toimintoja. Uusien sääntöjen mahdollistamista yhteisöjäsenistä ensimmäisen, Lohja Abetoni Oy:n, yhdistys sai 1996. Kuntatekniikka-lehden ja SKTY:n yhteiset internet-sivut avattiin 1998.

Paavo Taipale

Lähde: Kunnallistekniikka-Kommunalteknik -lehden vuosikerrat 1990–1994 ja Kuntatekniikka-lehden vuosikerrat 1995-1999.